

Sygn. akt IV KO 74/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący)

SSN Rafał Małarski (sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Anna Kowal

w sprawie **T. M.**

dot. odszkodowania i zadośćuczynienia,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 10 lutego 2017 r.,

wniosku prokuratora Prokuratury Okręgowej w K.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w K.

z dnia 23 grudnia 2009 r., sygn. akt II AKa .../09,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 22 września 2009 r., sygn. akt XVI Ko .../08,

I. wznowia postępowanie w sprawie z wniosku T. M. o zadośćuczynienie i odszkodowanie za tymczasowe aresztowanie od 16 grudnia 1981 r. do 14 stycznia 1982 r.;

II. uchyla zaskarżony wyrok i zmieniony nim wyrok Sądu pierwszej instancji i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z 22 września 2009 r., zasądził od Skarbu Państwa na rzecz T. M. kwotę 7500 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i kwotę 17.500 zł tytułem odszkodowania za poniesioną szkodę, wynikłe z tymczasowego aresztowania od 16 grudnia 1981 r. do 14 stycznia 1982 r. w związku z wprowadzeniem w Polsce stanu wojennego. Sąd Apelacyjny w K., po rozpoznaniu w dniu 23 grudnia 2009 r. apelacji prokuratora, w zasadniczej części utrzymał w mocy pierwszoinstancyjne orzeczenie.

Wniosek o wznowienie postępowania w oparciu o art. 540 § 2 k.p.k. wniósł prokurator Prokuratury Okręgowej w K. Stanowisko to zyskało wsparcie prokuratora Prokuratury Krajowej, który zażądał uchylenia wyroków Sądów obu instancji i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania. Obaj prokuratorzy stwierdzili, że art. 8 ust. 1a ustawy z 23 lutego 1991 r. (tj. Dz. U. 2015. 1583), stanowiący podstawę prawną orzeczenia, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 1 marca 2011 r. (P 21/09) został uznany za niezgodny z Konstytucją RP.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania okazał się zasadny w stopniu oczywistym. Wspierająca nadzwyczajny środek zaskarżenia argumentacja zasługiwała w pełni na aprobatę; jej powtarzanie byłoby zbyteczne, a więc w jakimś sensie nieracjonalne. Co najwyżej – w przekonaniu Sądu Najwyższego – wypadało zaakcentować, że *in concreto* spełnione zostały wszystkie trzy warunki skutecznego wystąpienia z wnioskiem opartym o przepis art. 540 § 2 k.p.k. w sprawach roszczeń za represje związane z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (zob. wyrok SN z 26 września 2011 r., II KO 51/11). Po pierwsze – zapadłe przed wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego kwestionowane orzeczenie wydane zostało na podstawie art. 8 ust. 1a ustawy z 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Po drugie – żądanie wniosku zgłoszonego przez osobę represjonowaną przekraczało kwotę 25.000 zł (T. M. domagał się przyznania mu tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia sumy 40.000 zł). Po trzecie – w toku procesu ustalono, że wysokość poniesionej przez

wnioskodawcę szkody znacznie przekraczała kwotę 25.000 zł (s. 93 akt sprawy XVI Ko .../08).

W konsekwencji orzeczono jak w dyspozytywnej części wyroku (art. 540 § 2 k.p.k. w zw. z art. 544 § 2 k.p.k. w zw. z art. 547 § 2 k.p.k.).

kc